

بیمارستان امام خمینی (ره) آباد

داروهای رایج مورد استفاده در بخش مامایی

اکسی توسین (OXYTOCIN)

اکسی توسین یک هورمون طبیعی است که توسط هیپو تالاموس تولید و از هیپوفیز خلفی آزاد می گردد این هورمون در انقباضات رحمی با اتصال به گیرنده های اکسی توسین در عضلات صاف رحم و در ترشح شیر با تحریک سلولهای میو اپیتلیال اطراف غدد شیری و دفع شیر از مجاری شیری نقش دارد.

موارد استفاده :

- ★ القای زایمان
- ★ تقویت زایمان در مواردی که انقباضات رحمی ضعیف یا نامنظم باشد
- ★ کنترل خونریزی پس از زایمان ناشی از آتونی رحم
- ★ آزمایش توانایی جنین (تحمل تست استرس رحمی OCT) برای ارزیابی وضعیت جنین

عوارض جانبی :

الف – در مادر

- ★ فشار خون پایین
- ★ تاکی کاردیا
- ★ تهوع و استفراغ
- ★ انقباضات بیش از حد رحم
- ★ پارگی رحم در موارد نادر

ب – در جنین

- ★ کاهش اکسیژن رسانی به جنین
- ★ تغییر در ضربان قلب (برادی کاردیا یا تاکی کاردیا)
- ★ آسیب به سیستم عصبی مرکزی در موارد شدید

کنتراندیکاسیون ها و موارد احتیاط : ★ حساسیت مفرط ★ با داروی فیبرینولیزین و وارفارین مطلقاً نباید استفاده شود.

تداخلات دارویی: در صورتی که پس از مصرف این دارو از داروهای منقبض کننده عروق استفاده شود ، هیپرتانسیون شدیدی ایجاد خواهد شد . در صورت مصرف همزمان در هنگام بیهوشی با سیکلوپروپان تغییرات قلبی – عروقی شدیدی ایجاد می گردد .

واکنش های ناخواسته و عوارض جانبی در مادر: ★ خونریزی ساب آراکنوئید ناشی از فشارخون ، ★ تشنج و کوما ناشی از مسمومیت با آب ★ افزایش ضربان قلب ، دیس ریتمی ، هیپوتانسیون ، افزایش بازگشت وریدی و برون ده قلبی ★ تهوع ، استفراغ ★ آفیرینوزنمی ★ افزایش حساسیت ، انقباضات تتانیک ، کنده شدن جفت ، اختلال جریان خون رحم ، افزایش حرکات رحم

واکنش های ناخواسته و عوارض جانبی در جنین: ★ برادیکاردی ، تاکیکاردی ★ انقباضات پیش رس بطنی ★ هیپرپیلی روبینمی ★ آنوکسی ، آسفیکسی

توجهات پرستاری

- ✓ دارو را هرگز نباید بیش از یک روش در یک زمان تجویز شود .
- ✓ برای رقیق سازی دارو جهت تزریق وریدی سعی شود باتل حاوی دارو به آرامی چرخانده شود تا دارو در سراسر محلول منتشر شود. . بعد از تزریق عضلانی برای جذب سریعتر می توان محل تزریق را ماساژ داد.
- ✓ قبل از تجویز دارو ، فشارخون و سایر علائم حیاتی ، میزان I.O و فرکانس انقباضات و ضربان قلب جنین کنترل و چارت شود .
- ✓ کنترل ضربان قلب و فشار خون و نبض مادر هر ۱۵ دقیقه در طی تجویز این دارو لازم است.
- ✓ در صورت طولانی شدن انقباضات رحم بیش از ۹۰ ثانیه و یا بروز انقباضات بیش از 50mmHg تجویز دارو متوقف شود . برای جلوگیری از آنوکسی جنین مادر به پهلوی چپ خوابانده شود و ممکن است دادن اکسیژن ضرورت پیدا کند و پزشک را مطلع سازید.
- ✓ اگر بی حسی موضعی و ناحیه ای به بیمار داده شود ممکن است بحران هیپرتانسیون برای بیمار بوجود آید (سردرد اکسی پوتال ، سفتی گردن، طیش قلب ، هیپر تانسیون واضح ، تهوع استفراغ فتو فوبیا ، مردمکهای متسع و، برادی کاردیا و تاکیکاردیا ، درد فشارنده قفسه سینه)
- ✓ مراقب علائم مسمومیت با آب باشید . خواب آلودگی ، بی حالی ، سردرد، آنوری ، اغتشاش شعور ، افزایش وزن

شرایط نگهداری: دارو را در یخچال نگهداری شود و از یخ زدن آن جلوگیری نمائید ..

آموزش به بیمار

★ بیمار را از هدف تجویز دارو مطلع سازید ★ به بیمار یاد آوری کنید که انقباضات ایجاد شده پس از شروع درمان مشابه کرامپ های قاعدگی است ★ به بیمار بیاموزید که سردرد شدید و ناگهانی را بلا فاصله گزارش کند.

منبع: کتاب رفرنس جامع داروهای ژنریک ایران همراه با مراقبتهای پرستاری

تهیه کننده: ژاله دهقانی سوپر وایزر آموزش سلامت

واحد آموزش سلامت بیمارستان امام خمینی (ره) ۱۴۰۳